

[Kaj Hansen.]

ind over for vælgerne siger hun samtidig, at så skal man have statslån til at købe disse lejligheder — og det på samme tid som fremskridtspartiet her i salen og alle andre steder i landet har proklameret, at man ikke ønsker at betale penge til boligformål. Det betyder i virkeligheden, at fremskridtspartiet vil give statslån til at købe ejerlejligheder i det almennyttige byggeri, men de vil ikke være med til at give statslån, for at de lejere, der bor der i øjeblikket, kan blive boende. Det synes jeg er en meget klar konklusion af denne debat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til boligudvalget. Hvis ingen går indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Hanne Reintoft, Fuglsang, Kaj Hansen, Knud Jespersen, Freddy Madsen og Ib Nørlund har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Anmeldelse af fravær på grund af sygdom, dagpengeudvalgets sammensætning m. v.).

Medlemmer af folketinget Hanne Reintoft, Fuglsang, Kaj Hansen, Knud Jespersen, Freddy Madsen og Ib Nørlund har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketings beslutning om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

I skrivelse af 5. d. m. anmoder udenrigsministeren om, at der af folketinget vælges ny stedfortræder til delegationen til *Euro-paradets rådgivende forsamling* for den resterende del af den indeværende session i stedet for medlem af folketinget Schlüter, der har ønsket at udtræde.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget for forretningsordenen:

Udtræder: Ingeborg Gjerding
Nyt medl.: Glistrup.

Udvalget om offentlige arbejder:

Udtræder: Klausen
Ny stedf.: Holten.

Landbrugs- og fiskeriudvalget:

Udtræder: Klausen
Ny stedf.: Vestergaard Eriksen.

Kulturudvalget:

Udtræder: Kirsten Sparre Andersen
Ny stedf.: Arne Christiansen.

Udvalget angående Grønlandslovene:

Udtræder: Inger Stilling Pedersen
Nyt medl.: Bracher.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Hanne Reintoft*) (DKP):

Jeg skal herved for folketinget fremsætte forslag til folketings beslutning om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Anmeldelse af fravær på grund af sygdom, dagpengeudvalgets sammensætning m. v.).

Vedrørende forslaget til folketings beslutning skal jeg bemærke følgende:

Dagpengereformen, der trådte i kraft den 1. april 1973 som led i gennemførelsen af socialreformkommissionens forslag, har vist sig utilstrækkelig og svært administrerbar. Samtidig har den i al for høj grad gjort lønarbejderen afhængig af arbejdsgiveren, og dette har i praksis givet sig udslag i en række fagretlige sager og afgørelser, der har været unacceptable for den enkelte arbejder.

Idégrundlaget bag dagpengereformen var en ligestilling mellem lønarbejderen og andre samfundsgrupper, f. eks. tjenestemænd og funktionærer, der i en længere periode har fuld løndækning under sygdom. Dette er et rimeligt tryghedskrav, som enhver beskæftiget bør have opfyldt.

Dagpengelovens bestemmelser om en kun 90 pct.s dækning, der yderligere forringes af maksimumsgrænsen for dagpenge, har gjort disse principper illusoriske, idet store ar-

[Hanne Reintoft.]

bejdergrupper ligger på en sygelønsdækning på ca. 50 pct., mens landsgennemsnittet er ca. 74 pct. Sygdom vil altså stadig være en hård økonomisk belastning for timelønsarbejderen, og alle ved, at dette medfører sociale vanskeligheder, der belaster såvel den enkelte som samfundets sociale apparat.

Det foreslås derfor, at dagpengene udgør 100 pct. af gennemsnitslønnen i fag eller branche, dog med den begrænsning, at dagpengene pr. uge ikke kan overstige lønmodtagerens egen indtægt beregnet på ugebasis.

Der kunne med rimelighed argumenteres for, at den enkelte arbejder i lighed med funktionærer og tjenestemænd ved sygdom fik udbetalt sin fulde individuelle løn, men de særlige vanskeligheder på det private arbejdsmarked vil gøre dette svært at administrere med fuld retfærdighed.

Dagpengeloven, der trådte i kraft den 1. april 1973, gennemførte det nye princip i dansk sociallovgivning, at arbejdsgiveren skulle betale sygelønnen i de første 5 uger. Denne ordning har ikke vist sig hensigtsmæssig.

Ved sidste overenskomst kom det klart til at fremgå, at Dansk Arbejdsgiverforening betragtede sygelønsordningen som indirekte løn og søgte at presse LOs lønkrav ned med dette som begrundelse. I praksis har det vist sig, at sygdomsramte arbejdere over for arbejdsgiveren kommer i en alt for vanskelig og afhængig situation, og afskedigelse af hyppigt syge arbejdere er blevet følgen — ofte efter en vis registreringsperiode. Såvel i folketinget som blandt specialister inden for den sociale sektor diskuteres nødvendigheden af at revalidere og gentilpasse den syge eller handicappede arbejdskraft til arbejdsmarkedet, men bestemmelsen om arbejdsgiverperioden har modvirket dækning af dette behov.

En ordning, hvorefter arbejdsgiverne betaler til en fælles sygelønssfond, må derfor skønnes at fungere mere socialt og belaster ikke forholdet mellem den enkelte arbejder og arbejdsgiver i samme grad som den nuværende 5 ugers periode. Erfaringerne fra de mindre arbejdsgiveres dagpengeindbetaling taler for, at dette vil kunne administreres.

Endelig foreslås, at barseldagpenge kan udbetales i en betydelig længere periode, nemlig i alt 21 uger mod tidligere 14 uger.

De socialistiske lande har for længst erkendt, at hverken moder eller barn er tjent med for kort en barselorlov. Det må være i hele samfundets tarv, at vore nyfødte børn kommer i så god trivsel som muligt, og at mødrene, når de genoptager arbejdet, er veludhvilede og i psykisk balance, således at sygdom og ekstra fravær fra arbejdspladsen undgås. I Sverige arbejder man også på udvidelse af barselorlovsperioden.

Kravet om længere barselhvile er også rejst af fagbevægelsen. Det er forslagsstillerens absolutte opfattelse, at de merudgifter, forslaget vil medføre, vil følges af besparelser på andre områder, idet børnene kommer i bedre trivsel og mødrene undgår senere sygedage.

Vedrørende lovforslaget skal jeg bemærke følgende:

Dagpengelovens rigoristiske krav om, at sygemelding skal afgives uden ugrundet ophold, har givet arbejdsgiveren anledning til en række overfortolkningsbestemmelser, således at tidsrummet for anmeldelse af sygdom er indskrænket til ganske kort tid, ofte kun én time ved arbejdstids begyndelse.

Bestemmelsen har i vid udstrækning været anvendt til at skaffe sig af med eller chikanere uønskede arbejdere og har allerede medført en række fagretlige sager.

Ved alvorlig sygdom må såvel den syge som de pårørende have tid til først at rekvirere læge og derefter tage stilling til hele situationen. Hertil kommer, at mange lønarbejdere ikke har telefon og kan have vanskeligt ved straks at skaffe sig adgang til en sådan.

Det foreslås derfor i loven at anvise en fremgangsmåde, hvis overholdelse sikrer lønarbejderen mod fortabelse af rettigheder.

Det foreslås endvidere, at bestemmelserne om selvforskyldt sygdom udgår af loven. Denne bestemmelse er blevet fortolket særdeles vidtgående og i strid med tidligere opfattelse af, hvad ordet selvforskyldt omfatter; f. eks. er fravær p.g.a. abort blevet fastslået som et selvforskyldt sygefravær. Endvidere ændrer årsagen til en sygdoms opståen intet ved den syges situation, da han uagtet årsagen skal have noget at leve af. Bestemmelsen er en følge af den 5 ugers arbejdsgiverperiode og hviler antagelig idémæssigt på de fordomme, der stadig findes i et land som Danmark, hvor der har været hundred-

[Hanne Reintoff.]

årig tradition for at skelne mellem værdigt og uværdigt trængende i forsynspolitisk forstand. Samtidig foreslås de meget rigoristiske krav om lægedokumentation ophævet, således at det i en 14 dages periode er tilstrækkeligt med den tro- og loveerklæring, der anbefales af arbejdsmarkedets organisationer.

Bestemmelserne om, at der efter 14 dages sygdom kan kræves lægeattest indeholdende en prognose, foreslås afskaffet til fordel for en enkelt bestemmelse om lægedokumentation. Da det stadig er svært at spå om fremtiden, har dette prognosekrav i praksis vist sig svært at opfylde med rimelighed. Bestemmelserne om, at en lægeerklæring ved langvarig sygdom skulle udfærdiges af specialist, ønskes også afskaffet, da det i sig indebærer et krav om udlevering af diagnose, hvilket lønarbejderen ikke kan være tjent med. Dette er heller ikke skik for andre lønmodtagergrupper.

Dagpengeloven ønskes desuden suppleret med en bestemmelse om, at dagpengeudvalget suppleres med en repræsentant for den stedlige fagforening, således at særlige forhold og omstændigheder, der måske kun er kendt på egnen, tages med i dagpengeudvalgets vurdering. Dette skulle være i overensstemmelse med det af næsten alle partier rejste krav om nærdemokrati.

Det foreslås endelig, at dagpengeudvalg og andre sociale myndigheder har samme frist til at svare på en anke, som lønmodtageren har for at indgive anken. De utrolige ventetider i hele vor sociale sektor skaber så store problemer for den enkelte, at de i sig selv ofte er årsag til en forværring af en socialt vanskelig situation, og det må være i overensstemmelse med almindelig demokratisk tankegang, at ankefrist og svarfrist er identiske.

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 12. marts kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udenrigstjenesten.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til kulturhistoriske museer.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til kunstmuseer.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om frivillig opsparing [af Schlüter m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.51.